

Przeprowadzenie prac stało się możliwe dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
 ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16
 02-958 Warszawa
 tel.: (22) 54 42 700
 fax: (22) 842 31 16
 e-mail: muzeum@muzeum-wilanow.pl
www.wilanow-palac.pl
www.sklep.wilanow-palac.pl

Tekst: Irma Fuks-Rembisz
 Autorzy fotografii:

Konserwacja Gabinetu Farfurowego

Sztuka Konserwacji - Muzeum Pałacu w Wilanowie

→ Konserwacja Gabinetu Farfurowego

Wilanowski Gabinet Farfurowy charakteryzuje się unikalną w skali europejskiej ceramiczną dekoracją wszystkich ścian, składającą się z blisko 2 tysięcy holenderskich płytek, zwanych flizami.

Według najnowszych badań datowanie jego wystroju przypada na schyłek XVII w., jeszcze za panowania króla Jana III. Ten cenny gabinet należy do najlepiej zachowanych w Polsce barokowych wnętrz świeckich i uznany jest za jedno z piękniejszych w świecie pomieszczeń dekorowanych holenderskimi płytkami ceramicznymi.

Zespół glazurowanych białych płytek, zdobionych kobaltem został wykonany w technice majoliki w warsztatach w Amsterdamie i Utrechcie. Złocenia na flizach powstały prawdopodobnie w już po ich montażu na ścianach.

Dekoracje ścian zakomponowano w formie ok. 120 paneli z bukietami kwiatów w wazonach, otoczonych pojedynczymi scenami o tematyce dworskiej, pasterskiej, biblijnej, z motywami jeźdźców, stwórow morskich oraz pejzaży.

Nazwa gabinetu pochodzi od staropolskiego terminu „farfury” na określenie wyrobów ceramicznych. Manufaktury, w których je wytwarzano nazywano „farfurniami”.

Zmiany wystroju artystycznego gabinetu i prace renowacyjne przeprowadzane były tu kilkakrotnie, m. in. na początku XIX w., kiedy pomieszczeniom na piętrze pałacu nadano chiński charakter oraz w latach 1955-63 przed udostępnieniem pałacu szerszej publiczności. W tym czasie dwukrotnie przebudowano nadproża, a w czasie wielkiego remontu pałacu, w 1955-63, podwyższono poziom podłogi w gabinecie przystającą część dolnego pasa płytek.

Ostatnie prace konserwatorsko-restauratorskie w latach 2014-15, poprzedzone były dwuletnimi interdyscyplinarnymi badaniami. Obejmowały one m. innymi analizy użytych materiałów, badania technologiczne, mikrobiologiczne, a także inwentaryzację wszystkich płytek, dokumentację fotograficzną luminescencji wzbudzonej promieniowaniem UV oraz z wykorzystaniem kamery termowizyjnej i georadaru. Równolegle prowadzono badania historyczne i ikonograficzne, we współpracy z badaczami z Polski i Holandii. Pozwoliły one na opracowanie odpowiedniego programu prac konserwatorskich.

Niemal połowa ceramicznej dekoracji odspoiła się od podłoża. Największe uszkodzenia występowały wokół okien i drzwi, w narożnikach pomieszczenia i przy podłodze.

Stan zachowania każdej z płytek został starannie udokumentowany przez zespół konserwatorów. Dopiero po wykonaniu precyzyjnego mapowania zniszczeń ścian gabinetu, można było przystąpić do zdemontowania ok. 300 najbardziej zniszczonych fliz. Poddano je pieczołowitej konserwacji. Oczyszczając ich odwrócić konserwatorzy odkryli ciekawe historyczne oznaczenia naniesione w holenderskich wytwórniach, będące m. in. wskazówkami kierunku montażu płytek z kwiatowych paneli.

Podłoga została wzmocniona i ustabilizowana, a flizy ponownie zamontowane na swoich miejscach. Odtworzono fugi i dla podkreślenia walorów estetycznych częściowo, delikatnie zrekonstruowano złocenia.

Polscy specjaliści zrekonstruowali w technice wyrobu fajansów, maksymalnie zbliżonej do oryginalnej 2 brakujące pasy fliz pod parapetami obu okien. Na odtworzonych płytkach namalowane zostały kobaltowe dekoracje przedstawiające stwory morskie, zaś w centralnym miejscu, znalazły się płytki z drogowskazem, na którym umieszczono datę „2014 r”.

Na odtworzonych płytkach namalowane zostały kobaltowe dekoracje przedstawiające stwory morskie, zaś w centralnym miejscu, znalazły się płytki z drogowskazem, na którym umieszczono datę ich powstania „2014 r”.

Przywrócony został poziom podłogi gabinetu do stanu sprzed 1955 r., co pozwoliło odstąpić dotychczas niewidoczny, najniższy obszar dekoracji.

Kompleksowe prace konserwatorsko-restauratorskie objęły również dekorację malarsko-sztukatorską fasety oraz kopuły z polichromowanym plafonem.

Zapraszamy do obejrzenia filmu na muzealnym portalu, prezentującego przebieg i efekty projektu: http://wilanow-palac.pl/konserwacja_i_restauracja_gabinetu_farfuruowego.html.